

Konklusjoner og policyanbefalinger: Markedsmulighetene knyttet til klimautfordringer:

- **Satsingsområdet Klima, Miljø og Miljøvennlig Energi (KMME) får enda større betydning i årene mot 2030**
 - **Realisering av klimakutt vil representere store markedsmuligheter:** Realisering av utslippskuttene vi har forpliktet oss til vil kreve store investeringer i nye klimaløsninger. De internasjonale markedene for klimaløsninger vokser nå svært raskt. Dette gir store muligheter for norsk næringsliv, da disse dekker en rekke teknologiområder der det norske markedet er lite, men hvor norsk næringsliv har komparative fortrinn.
 - **Stereke satsing på KMME for at Norge skal nå klimamålsetningene:** Dagens klima- og FoU-politikk er ikke tilstrekkelig for å oppfylle forpliktelse i Klimaloven om et 40 prosents utslippskutt innen 2030 og 80-95 prosent innen 2050. Langtidsplanen må derfor tydeliggjøre og styrke KMMEs rolle.
- **Behov for en koordinert klima- og forskningspolitikk**
 - **Koordinering mellom politikk og forskning er avgjørende for å oppnå best mulig markedsmuligheter:** Klimaforliket i 2008 står som et tydelig eksempel på langsiktig og ambisiøs klimapolitikk som førte til kraftig mobilisering av forskning på og innovasjon innen miljøvennlig energi. Det blir også viktigere at forsknings- og innovasjonspolitiske prioriteringer (blant annet nedfelt i langtidsplanen), må virke med og forsterke energi- og klimapolitikk. Det er nødvendig med et effektivt samspill for å lykkes i markedene for klimaløsninger.
- **Behov for samordnede og forsterkede virkemidler**
 - **Økt behov for etterspørselsdrevne forsknings- og innovasjonsvirkemidler:** Økt bruk av innovative offentlige anskaffelser kan fremme klimapolitiske målsetninger, og dermed bidra til at overgangen til lavutslippssamfunnet går raskere, samt at markedsmulighetene knyttet til klimautfordringer blir utnyttet bedre.
 - **Styrking og koordinering av virkemidler gjennom hele verdikjeden:** Et integrert og helhetlig virkemiddelapparat vil akselerere løpet fra forskning til markedet. PILOT-E-ordningen er et eksempel på et virkemiddel som kombinerer offentlig klimapolitikk med forsknings- og innovasjonspolitikk. Ordningen er et samarbeid mellom Enova, Innovasjon Norge og Forskningsrådet.
- **Digitalisering som muliggjørende teknologi for KMME mot 2030**
 - **Digitalisering som verktøy for å utvide rammene for KMME:** I overgangen til en grønnere økonomi vil digitalisering være en viktig komponent. Digitale løsninger, som stordata og kunstig intelligens, har potensial til å utløse nye næringsmuligheter innenfor så å si all industri, smarte nett, bærekraftige byer, transport og landbruket.
- **Nyskaping, entreprenørskap og SMB-enes viktige rolle i årene fremover**
 - **SMB-ene må gis et særlig løft innen KMME:** Energisektoren preges av store konserner som er viktige for forskningsinnsatsen. For å forsterke norsk næringslivs posisjon i markedene for klimaløsninger, er det viktig å trekke på en større del av bedrifter, på tvers av sektorer og i ulike bedriftsstørrelser. En konkret måte å gjøre dette på er å sikre at små innovative selskaper inkluderes i store offentlige kontrakter.